

Vážené kolegyně, kolegové,

zkrátka skončí čtyřleté funkční období současného výboru ČSKB; máme za sebou již prvé kolo voleb do nového výboru a probíhá kolo druhé. Dovolte mi, abych přinesl přehled toho, co jsme za toto období vykonali. Posuďte prosím sami, zda to bylo málo nebo dost – v každém případě věřte, že jsme se snažili, aby klinická biochemie patřila k uznávaným oborům naší medicíny.

Jedním z hlavních úkolů odborných společností je dávat odborná doporučení. V našem případě jsme za poslední čtyři roky vytvořili či aktualizovali 12 doporučení, řadu z nich ve spolupráci s jinými odbornými společnostmi. Všechna doporučení byla publikována v časopise Klinická biochemie a metabolismus a jsou dostupná na webových stránkách naší společnosti.

V r. 2014 všechny odborné společnosti připravily v rámci tzv. kultivace zdravotních výkonů vyřazení výkonů zastaralých či neužívaných a zároveň doporučily výkony nové. Odbornost 801 klinická biochemie je jedinou odborností, jejíž návrhy 11 nových výkonů se podařilo dostat do nového seznamu výkonů v r. 2017. V dalších letech jsme navrhli a prosadili uznání dalších pěti výkonů (stanovení proPSA, presepsinu, HE4, FGF-23 a žlučových kyselin); jednáni byla často obtížná a zahrnovala nejen argumentaci na příslušné pracovní skupině MZ, ale i vyžádání stanovisek kliniků. Byl schválen i návrh povolených frekvencí jednotlivých výkonů naší odbornosti, který odpovídá jejich racionální indikaci.

Při jednání s ostatními odbornými společnostmi jsme se pokoušeli prosadit sdílení některých výkonů. Bohužel jednání s některými společnostmi je velmi obtížné. Vstřícnost projevila Společnost českých patologů a máme povoleny tři kódy nutné pro zhotovení cytologického preparátu mozkomíšního moku a jeho interpretaci.

Zástupci ČSKB se zúčastnili rady výběrových řízení při zřizování či změně provozovatele laboratorních zdravotnických zařízení a při obsazení míst vedoucích oddělení klinické biochemie.

V posledním roce byly schváleny novely zákonů 95 (o lékařích a farmaceutech) a 96 (o nelékařských zdravotnických pracovnících). Úkolem ČSKB bylo připravit nové vzdělávací programy v klinické biochemii pro lékaře i bioanalytiky. Vzdělávací program pro analytiky je již schválen ministerstvem zdravotnictví, vzdělávací program pro lékaře byl odeslán na

ministerstvo zdravotnictví a čeká na schválení. Bylo nutné úzce spolupracovat s dalšími společnostmi (imunologickou a genetickou a navíc s IPVZ v případě analytiků a internistickou v případě lékařů). Oba vzdělávací programy jsou kratší (4,5 roku oproti dřívějším 5 rokům) a výrazně se zkrátila doba pobytu školence na pracovištích jiných odborností a na akreditovaném pracovišti 2. typu.

Klinická biochemie je jediný laboratorní obor v ČR, který splňuje náročná kritéria EFLM pro povolání „European Specialist in Laboratory Medicine“ (EuSplLM).

ČSKB intenzivně spolupracuje s Mezinárodní (IFCC) i Evropskou (EFLM) federací klinické chemie a laboratorní medicíny. Osm členů naší společnosti je řádnými členy výborů a pracovních skupin jmenovaných společností, kde aktivně pracují, další jsou korespondujícími členy. Prof. Zima byl již potřetí zvolen členem výboru EFLM.

Dalším významným úkolem ČSKB je pořádání odborných seminářů, sjezdů a kongresů. V uvedeném čtyřletém funkčním období se konaly dva celostátní sjezdy ČSKB (Brno 2015 a České Budějovice 2017), dva celostátní sjezdy biochemických laborantů Biolab (Ostrava 2014 a Srní 2016), podíleli jsme se i na odborné náplni Symposií FONS v Pardubicích (2014, 2016). V r. 2015 organizovala ČSKB ve spolupráci s EFLM sympozium „Education in Clinical Chemistry and Laboratory Medicine“. V Praze se sešlo 60 odborníků na vzdělávání v klinické chemii a laboratorní medicíně z 27 zemí Evropy, mj. Maurizio Ferrari (IFCC President), Mauro Panteghini (EFLM President), Gilbert Wieringa (Chair of EC4 Foundation Board and Chair of EFLM Professional Committee), Elisabeta Topić (Chair of EFLM Education and Training Committee), Theo Koutroubas (zástupce CEPLIS, organizace, která se v Bruselu stará o tzv. svobodná povolání) a Joris Delanghe (vedoucí redakční rady Clinica Chimica Acta). V letech 2015 a 2017 naše společnost organizovala v pražském Karolinu sympozium Cutting Edge Laboratory Management in Europe (CELME), kde odborníci z celé Evropy hovořili o organizačních problémech a trendech v laboratorní medicíně. Všechny tyto mezinárodní akce významně přispěly ke zviditelnění ČSKB na mezinárodním poli – ČSKB patří počtem členů k největším biochemickým společnostem v Evropě a je o ní slyšet.

Řada členů ČSKB se aktivně zúčastnila kongresů EuroMedLab (Paříž 2015, Atény 2017) a WorldLab (Istanbul 2014, Durban 2017). Bohužel nevyšla kandidatura Prahy na pořádání kongresu EuroMedlab; důvodem je fakt, že v Praze chybí vhodné vysta-

vovací prostory. ČSKB garantovala ročně dalších asi 25 odborných akcí regionálního i celostátního významu a podílela se i na přednáškách v rámci četných firemních akcí.

Podarilo se udržet časopis *Klinická biochemie a metabolismus*, i když jsme někdy zápasili s nedostatkem příspěvků. ČSKB se podílela i na vydávání a náplni čtvrtletního bulletinu FONS, který přináší novinky z oboru a zrcadlí život společnosti.

ČSKB je garantem internetového vzdělávacího portálu *Lab Tests Online* (www.laboratornitesty.cz), jehož cílem je poskytovat odborné informace pacientům a jejich příbuzným; je využíván i zdravotnickými pracovníky jiných oborů. Jedná se o mezinárodní projekt, realizovaný ve spolupráci Americké asociace pro klinickou chemii (AACC), ČSKB a CZEDMA. Ve spolupráci s firmou 4JAN pokračovala systematická propagace projektu – za poslední rok vyšlo více než 120 článků v periodících. Výrazně vzrostla návštěvnost stránek (30 – 35 tisíc unikátních návštěvníků/měsíc, dříve 15 tisíc). Byl obnoven certifikát HONCode, udělovaný webovým nekomerčním projektům z oboru zdravotnictví, garantovaným odborníky. V rámci projektu úspěšně

proběhla akce „Den krve“ – preventivní laboratorní vyšetření pro pracovníky nakladatelství *Economia a. s.* (vydává mj. *Hospodářské noviny*, *Respekt* aj.). V r. 2017 byl realizován přechod na tuzemského správce stránek.

V rámci ČSKB pracovala Sekce biochemických laborantů, jejíž aktivity se soustřeďují na pořádání odborných pracovních dnů a celostátních sjezdů biochemických laborantů Biolab. Snaží se prosadit zájmy profesní skupiny zdravotních laborantů mezi ostatními nelékařskými zdravotnickými pracovníky; podílela se i na tvorbě novely zákona 96, včetně rozhodování o typech vzdělávání zdravotních laborantů v ČR a jejich zařazování v rámci platových tříd.

Závěrem mi dovoluji, abych popřál novému výboru ČSKB klid pro práci, aby obor klinická biochemie, který jsme si zvolili, přinesl laboratorním zdravotnickým pracovníkům nejen uspokojení z práce v laboratoři, ale i její náležitě ohodnocení, a pacientům aby poskytl věrohodné výsledky.

5. 2. 2018
Jaroslav Racek